

KUN MENET KOTIIN...

...TARKASTA NÄMÄ SISÄILMAN RISKIPAIKAT!

ONKO KODILLA JOKIN TUOKSU?

Hyvä ja viihtyisä sisäilma on hajutonta. Nenämme havaitsee herkästi uudet ja oudot hajut, mutta tottuu niihin nopeasti. Asunnon hajuja kannattaa arvioida heti sisään tultaessa. Tunkkainen, kellarimainen haju kertoo useimmiten, että jossain on kosteusvaurio. Erityisesti rakenteiden liitokset, lattianrajat ja ikkunoiden pielet toimivat vuotoilmareitteinä, joista hajut helposti siirtyvät huoneilmaan. Kaikki sisäilmaongelmat eivät kuitenkaan haise.

TOIMIIKO ILMANVAIHTO?

Ilmanvaihdolla poistetaan irtaimistosta, rakenteista, ihmisistä ja heidän toiminnoistaan peräisin olevia kaasumaisia ja hiukkasmaisia epäpuhtauksia, kosteutta ja hajuja. Ilmanvaihdon on toimittava jatkuvasti ja sitä on syytä tehostaa erityisesti ruuanlaiton, saunomisen tai juhlien yhteydessä.

MISTÄ ILMA TULEE ASUNTOON?

Suurimmassa osassa asuntoja on puutteita korvausilman saannissa. Jos asunnossa ei ole hallittua korvausilman saantia, esim. seinissä tai ikkunoiden karmeissa ei ole ulkoilmaventtiileitä (rakoventtiilit), tai ne ovat kiinni, voi ulkoilma tulla vuotoilmana esim. ryömintätilan, kellarin tai lattia- ja seinärakenteiden kautta, tuoden mukanaan epäpuhtauksia. Mieti miten tai mistä asuntoosi tulee korvaavaa ilmaa ja pidä venttiilit puhtaina ja avoinna.

NÄKYKÖ MERKKEJÄ KOSTEUSVAURIOSTA?

Tarkasta silmämääräisesti seuraavat riskikohdat: vesipisteet, ja niiden ympäristöt, lattiakaivot, märkätilat ja muut paikat, joissa vettä käsitellään. Merkkejä kosteusvaurioista voivat olla mm. pisarat ja valumajäljet, värinmuutokset (pintojen tummumat), pinnoitteiden irtoaminen (selviää koputtelemalla), maalin hilseily ja näkyvä homekasvu. Tarkista myös, mihin sadevedet kulkeutuvat.

ONKO KORJAAMATTOMIA VESIVAHINKOJA?

Onko katto joskus vuotanut? Vesijohto tiputtanut? Pakastin tai pesukone tulvinut? Kosteus tiivistynyt ikkunaan, väliin tai sisäpuolelle? Onko rakenteita kuivatettu vesivahingon/tulipalon jälkeen? Pelkkä kuivattaminen ei valitettavasti läheskään aina riitä. Vanha kosteusvaurio voi olla piilevä homevaurio tai alku sille.

ONKO ASUNNOSSASI RADONIA?

Radon on hajuton, väritön ja mauton ja siksi vaikeasti havaittavissa. Esiintyessään suurina pitoisuuksina radon on syöpäriskin aiheuttaja. Pitoisuus on helposti selvitettävissä Säteilyturvakeskuksesta (STUK) saatavan radonmittauspurkin avulla. Mittausaika on marras-huhtikuu. Mittaaminen on vaivatonta ja kustannukset pienet, joten laita kalenteriisi syksyksi muistutus purkin tilaamisesta.

MITÄ SITTEN, JOS ONGELMIA LÖYTYY?

Korjaamattomat sisäilmaongelmat voivat johtaa hyvinkin vakaviin terveyshaittoihin ja rakennuksen arvon laskuun. Ota yhteyttä rakennusterveysasiantuntijaan tai rakennusalan asiantuntijaan, jos epäilet kodissasi sisäilmaongelmaa. Kunnan rakennusvalvonta- ja terveydensuojeluviranomaiset auttavat ongelmien selvittämisessä ja oikeiden korjausmenetelmien löytämisessä. Alan toimijoiden kotisivuilta löydät paljon puolueetonta ja luotettavaa tietoa.

SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖN ASETUS ASUNNON JA MUUN OLESKELUTILAN TERVEYDELLISISTÄ OLOSUhteISTA SEKÄ ULKOPUOLISTEN ASIAntuntijoidEN Pätevyysvaatimuksista

Sosiaali- ja terveysministeriön (STM) vastuualueisiin kuuluu terveydensuojelun yleinen suunnittelu ja ohjaus. Terveydensuojelun tarkoituksena on mm. ehkäistä, vähentää ja poistaa elinympäristössä esiintyviä terveyshaitteita. Asunnosta ei saa aiheutua siellä oleskeleville terveyshaittaa. Terveydensuojelussa terveyshaitalla tarkoitetaan esim. asumisympäristössä olevasta tekijästä tai olosuhteesta aiheutuvaa sairautta tai terveyden häiriötä sekä myös altistumista terveydelle haitalliselle aineelle tai olosuhteelle siten, että sairauden ja sen oireiden ilmeneminen on mahdollista.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos THL (www.thl.fi) toimii asuntojen terveyshaittoihin liittyvänä tutkimuslaitoksena. Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto Valvira (www.valvira.fi) ohjaa terveydensuojeluun liittyvää valvontaa. Aluehallintovirasto AVI (www.avi.fi) ohjaa ja valvoo alueensa terveydensuojelua, jota kunnat toteuttavat.

Kunnan tehtävänä on edistää ja valvoa terveydensuojelua alueellaan. Käytännössä asumisterveyteen liittyvää valvontaa tekevät kunnan terveydensuojeluviranhaltijat.

Sosiaali- ja terveysministeriön asetus asunnon ja muun oleskelutilan terveydellisistä olosuhteista sekä ulkopuolisten asiantuntijoiden pätevyysvaatimuksista (545/2015), **asumisterveysasetus**, korvaa käytössä olleen sosiaali- ja terveysministeriön Asumisterveysohjeen 2003:1. Asumisterveysasetus perustuu sisällöllisesti suurelta osin edellä mainittuun ohjeeseen ja vallitseviin käytäntöihin selvitettäessä rakennusten terveyshaittoja. Se sisältää tarkennuksia käytössä olleeseen asumisterveysohjeen ohje- ja viitearvoihin siltä osin kuin valvonnassa on havaittu muutostarpeita. Asumisterveysasetuksessa säädetään myös terveydensuojeluviranomaisten apuna valvonnassa käytettävien ulkopuolisten asiantuntijoiden pätevyysvaatimuksista terveydensuojelulain 49 d §:n nojalla.

Asumisterveysasetuksella ja sen soveltamisohjeella selkeytetään rakennusten terveydellisten olosuhteiden arviointia mm. sisäympäristön lämpötilan, ilmanvaihtomäärän, melun, kemiallisten yhdisteiden tai mikrobien osalta. Soveltamisohjeessa annetaan numeeriset toimenpiderajat näyttöjen mikrobimäärille ja luetellaan tärkeimmät home- ja kosteusvaurioindikaattorit, joita ei ole annettu asumisterveysasetuksessa. Soveltamisohje on julkaistu Valviran verkkojulkaisuna, jota päivitetään aina tarvittaessa.

Valviran laatimassa asumisterveysasetuksen soveltamisohjeessa annetaan yksityiskohtaisia tulkintoja ja käytännöllisiä esimerkkejä asumisterveysasetuksen soveltamiseen. Soveltamisohje on tarkoitettu kuntien terveydensuojeluviranomaisille ja muille alan asiantuntijoille.

Sosiaali- ja terveysministeriö on nimennyt VTT Expert Service Oy:n (vtt-todistus.fi) ja FISE Oy:n (fise.fi/patevyysrekisteri) henkilösertifioijiksi, jotka jatkossa sertifioivat asiantuntijat terveydensuojelullaista tarkoitettuille rakennusterveysasiantuntijalle (RTA), sisäilma-asiantuntijalle ja kosteusvaurion kuntotutkijalle. VTT sertifioi rakennusterveysasiantuntijat ja sisäilma-asiantuntijat ja FISE kosteusvaurion kuntotutkijat.

